

1112**USTAWA**

z dnia 26 listopada 1998 r.

o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady reformy górnictwa węgla kamiennego oraz instrumenty niezbędne dla osiągnięcia rentowności przez przedsiębiorstwa górnicze, w tym:

- 1) zasady restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw górniczych,
- 2) zasady likwidacji kopalń węgla kamiennego,
- 3) zasady restrukturyzacji zatrudnienia w przedsiębiorstwach górniczych,
- 4) szczególne uprawnienia i zadania gmin górniczych,
- 5) źródła i zasady finansowania reformy,
- 6) zasady zarządzania w spółkach węglowych,
- 7) zasady sprawowania nadzoru nad realizacją reformy.

Art. 2. Ilekcioć w ustawie jest mowa o:

- 1) zakładzie górniczym — należy przez to rozumieć słuźący wydobywaniu węgla kamiennego zakład górniczy w rozumieniu art. 6 pkt 7 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. Nr 27, poz. 96, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726 i Nr 133, poz. 885 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668), zwanej dalej „Prawem geologicznym i górniczym”,
- 2) spółce węglowej — należy przez to rozumieć jednoosobową spółkę Skarbu Państwa prowadzącą wydobycie węgla kamiennego na podstawie koncesji albo która prowadzi lub prowadziła likwidację zakładu górniczego,
- 3) przedsiębiorstwie górniczym — należy przez to rozumieć:
 - a) spółkę węglową,
 - b) spółkę, w której akcje lub udziały Skarbu Państwa albo spółek węglowych lub przedsiębiorstw państwowych przekraczają 50% wartości kapitału akcyjnego lub zakładowego, prowadzącą wydobycie węgla kamiennego na podstawie koncesji albo która prowadzi lub prowadziła likwidację zakładu górniczego,
 - c) przedsiębiorstwo państwowe wydobywające węgiel kamienny na podstawie koncesji albo które prowadzi lub prowadziło likwidację zakładu górniczego,
- 4) kopalni — należy przez to rozumieć wyodrębnioną jednostkę organizacyjną przedsiębiorstwa górniczego prowadzącą zakład górniczy,

- 5) przedsiębiorstwie robót górniczych — należy przez to rozumieć przedsiębiorcę prowadzącego roboty górnicze pod ziemią związane z budową, utrzymaniem lub likwidacją zakładu górniczego,
- 6) górnictwie — należy przez to rozumieć przedsiębiorstwa górnicze i przedsiębiorstwa robót górniczych,
- 7) opłatach i karach należnych gminie — należy przez to rozumieć należne gminie opłaty i kary określone w:
 - a) ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (Dz.U. z 1994 r. Nr 49, poz. 196, z 1995 r. Nr 90, poz. 446, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i Nr 132, poz. 622, z 1997 r. Nr 46, poz. 296, Nr 96, poz. 592, Nr 121, poz. 770 i Nr 133, poz. 885 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668),
 - b) ustawie z dnia 24 października 1974 r. — Prawo wodne (Dz.U. Nr 38, poz. 230, z 1980 r. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201, z 1989 r. Nr 26, poz. 139 i Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 34, poz. 198 i Nr 39, poz. 222, z 1991 r. Nr 32, poz. 131 i Nr 77, poz. 335, z 1993 r. Nr 40, poz. 183, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, z 1995 r. Nr 47, poz. 243, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 47, poz. 299, Nr 88, poz. 554 i Nr 133, poz. 885 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668), zwanej dalej „Prawem wodnym”,
 - c) przepisach Prawa geologicznego i górniczego,
- 8) pracownikowi zatrudnionym pod ziemią oraz pracownikowi zatrudnionym w zakładzie przeróbki mechanicznej węgla — należy przez to rozumieć takiego pracownika zatrudnionego pod ziemią oraz pracownika zatrudnionego w zakładzie przeróbki mechanicznej węgla, z którym zawarto umowę o pracę na czas nieokreślony, jeżeli:
 - a) posiada łącznie co najmniej pięcioletni staż pracy w:
 - przedsiębiorstwach górniczych lub spółkach prawa handlowego utworzonych przez te przedsiębiorstwa,
 - przedsiębiorstwach robót górniczych będących przedsiębiorstwami państwowymi lub spółkami prawa handlowego z udziałem Skarbu Państwa albo przedsiębiorstwa państwowego,
 - Przedsiębiorstwie Budowy Szybów S.A. w Bytomiu
- albo
- b) był zatrudniony w dniu 31 grudnia 1997 r. w kopalni całkowicie likwidowanej,
- 9) gminie górniczej — należy przez to rozumieć gminę, na której terenie:

- a) prowadzona jest działalność objęta koncesją na wydobywanie węgla kamiennego i na rzecz której przedsiębiorstwo górnicze jest obowiązane uiszczać opłatę eksploatacyjną,
- b) zlokalizowany jest zakład górniczy lub jego część.

Art. 3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wykaz przedsiębiorstw górniczych, o których mowa w art. 2 pkt 3, oraz przedsiębiorstw robót górniczych, o których mowa w art. 10 i art. 19 ust. 1 pkt 2—4.

Rozdział 2

Restrukturyzacja finansowa przedsiębiorstw górniczych

Art. 4. 1. Restrukturyzacji finansowej podlegają zobowiązania pieniężne wraz z odsetkami przedsiębiorstw górniczych, zwane dalej „zobowiązaniami”, wobec:

- 1) budżetu państwa — z wyłączeniem zobowiązań z tytułu:
 - a) podatku dochodowego od osób fizycznych,
 - b) rat kredytów na budowę kopalń, poręczonych przez Ministra Finansów w imieniu Skarbu Państwa wraz z odsetkami,
- 2) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych — z tytułu należnych składek,
- 3) Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych — z tytułu należnych wpłat,
- 4) Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej — z tytułu należnych opłat i kar, w części dotyczącej tych funduszy,
- 5) gminy — z tytułu opłat i kar należnych gminie.

2. Restrukturyzacja finansowa przedsiębiorstw górniczych może polegać na:

- 1) umorzeniu całości lub części ich zobowiązań,
- 2) odroczeniu terminu spłaty ich zobowiązań na określony czas,
- 3) rozłożeniu spłaty ich zobowiązań na raty,
- 4) zamianie podlegających spłacie zobowiązań na ich akcje i udziały,
- 5) zwolnieniu od obowiązku uiszczania bieżących opłat i kar.

Art. 5. 1. Powstałe przed dniem 1 kwietnia 1998 r. zobowiązania, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1—3, oraz zobowiązania wobec Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z tytułu opłat i kar za szczególne korzystanie z wód i urządzeń wodnych, w części dotyczącej odprowadzania zasolonych wód kopalnianych do wód określonych przepisami Prawa wodnego, z zastrzeżeniem ust. 4, ulegają umorzeniu wraz z odsetkami, po spełnieniu warunków, o których mowa w art. 8 ust. 2.

2. Powstałe przed dniem 1 kwietnia 1998 r. zobowiązania, o których mowa w art. 4 ust. 1, dotyczące kopalń postawionych w stan całkowitej likwidacji, zostaną umorzone wraz z odsetkami po spełnieniu warunków, o których mowa w art. 8 ust. 2 pkt 1, 2 i 5.

3. W czasie postępowania oddłużeniowego, o którym mowa w art. 7 ust. 1, nie nalicza się odsetek od zobowiązań, o których mowa w ust. 1.

4. Powstałe przed dniem 1 kwietnia 1998 r. zobowiązania z tytułu podatku od towarów i usług podlegają restrukturyzacji finansowej na następujących zasadach:

- 1) termin spłaty zobowiązań głównych podlega odroczeniu do dnia 31 grudnia 2000 r.,
- 2) odsetki od zobowiązań głównych podlegają umorzeniu w pełnej wysokości po spełnieniu warunków, o których mowa w art. 8 ust. 2,
- 3) od dnia 1 stycznia 2001 r. następuje spłata zobowiązań, w terminie nie dłuższym niż pięć lat, na warunkach określonych w umowie zawartej pomiędzy dłużnikiem a wierzycielem,
- 4) w przedsiębiorstwach górniczych prowadzących całkowitą likwidację zakładów górniczych zobowiązania z tytułu podatku od towarów i usług zostaną umorzone wraz z odsetkami po spełnieniu warunków, o których mowa w art. 8 ust. 2.

5. Powstałe przed dniem 1 kwietnia 1998 r. zobowiązania, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 4, z wyjątkiem zobowiązań z tytułu opłat i kar za szczególne korzystanie z wód i urządzeń wodnych, w części dotyczącej odprowadzania zasolonych wód kopalnianych do wód, podlegają restrukturyzacji finansowej na następujących zasadach:

- 1) termin spłaty zobowiązań głównych podlega odroczeniu do dnia 31 grudnia 2005 r.,
- 2) odsetki od zobowiązań głównych podlegają umorzeniu po spełnieniu warunków, o których mowa w art. 8 ust. 2,
- 3) od dnia 1 stycznia 2006 r. następuje spłata zobowiązań w terminie nie dłuższym niż 5 lat, na warunkach określonych w umowie zawartej pomiędzy dłużnikiem a wierzycielem, z możliwością ich przeznaczenia na realizację w przedsiębiorstwach górniczych inwestycji proekologicznych, uzgodnionych z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub wojewódzkim funduszem ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

6. Powstałe przed dniem 1 kwietnia 1998 r. zobowiązania z tytułu opłat i kar należnych gminom podlegają restrukturyzacji finansowej na następujących zasadach:

- 1) termin spłaty zobowiązań głównych i należnych odsetek ulega odroczeniu do dnia 31 grudnia 2000 r.,
- 2) począwszy od dnia 1 stycznia 2001 r. następuje spłata zobowiązań w równych ratach kwartalnych, z tym że ostatnią ratę należy uregulować w terminie do dnia 31 grudnia 2005 r.,

- 3) na wniosek dłużnika i za zgodą wierzyciela zobowiązania z tych tytułów mogą być zamienione w całości lub w części na akcje lub udziały dłużnika w wyniku podwyższenia jego kapitału akcyjnego lub zakładowego; akcje lub udziały mogą być objęte wyłącznie przez gminy,
- 4) wartość akcji lub udziałów, o których mowa w pkt 3, przeznaczonych na zaspokojenie zobowiązań wobec gmin nie może przekroczyć 49% kapitału akcyjnego lub zakładowego przed jego podwyższeniem.

Art. 6. 1. Od dnia wejścia w życie ustawy wstrzymuje się wykonanie zobowiązań, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2 i ust. 4—6, pod warunkiem złożenia przez dłużnika wniosku, o którym mowa w art. 7 ust. 2, i zawarcia umowy, o której mowa w art. 8 ust. 1.

2. W okresie odroczenia terminów spłaty zobowiązań, o których mowa w art. 5 ust. 1 i ust. 4, oraz w okresie spłaty tych zobowiązań nie stosuje się przepisów art. 57 § 1—4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Ordynacja podatkowa (Dz.U. Nr 137, poz. 926 i Nr 160, poz. 1083 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668), z zastrzeżeniem ust. 3.

3. W przypadku niezapłacenia lub nieterminowego zapłacenia którejkolwiek z rat zobowiązań, o których mowa w ust. 2, nalicza się odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych, licząc od dnia następnego po upływie terminu, w którym rata miała być zapłacona.

4. Umorzone kwoty zobowiązań uwzględnia się w rachunku zysków i strat, na zasadach ogólnych, określonych w przepisach o rachunkowości, z tym że przychody z tytułu umorzenia nie stanowią przychodu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 1993 r. Nr 106, poz. 482 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 1, poz. 2, Nr 43, poz. 163, Nr 80, poz. 368, Nr 87, poz. 406, Nr 90, poz. 419, Nr 113, poz. 547, Nr 123, poz. 602 i Nr 127, poz. 627, z 1995 r. Nr 5, poz. 25, Nr 86, poz. 433, Nr 96, poz. 478, Nr 133, poz. 654 i Nr 142, poz. 704, z 1996 r. Nr 25, poz. 113, Nr 34, poz. 146, Nr 90, poz. 405, Nr 137, poz. 639 i Nr 147, poz. 686, z 1997 r. Nr 9, poz. 44, Nr 28, poz. 153, Nr 79, poz. 484, Nr 96, poz. 592, Nr 107, poz. 685, Nr 118, poz. 754, Nr 121, poz. 770, Nr 123, poz. 776 i 777, Nr 137, poz. 926, Nr 139, poz. 932–934, Nr 140, poz. 939 i Nr 141, poz. 945 oraz z 1998 r. Nr 60, poz. 383, Nr 108, poz. 685, Nr 117, poz. 756, Nr 137, poz. 887 i Nr 144, poz. 931).

Art. 7. 1. Restrukturyzację finansową, o której mowa w art. 4 ust. 2, przeprowadza się w drodze postępowania, zwanego dalej „postępowaniem oddłużeniowym”.

2. Postępowanie oddłużeniowe wszczyna się na wniosek przedsiębiorstwa górniczego, złożony wierzycielowi nie później niż do dnia 30 czerwca 1999 r.

3. Integralną część wniosku, o którym mowa w ust. 2, stanowi, pozytywnie zaopiniowany w trybie ust. 6 i 7, program naprawczy, określający sposoby i środki działania, które mają zapewnić przedsiębiorstwu górniczemu osiągnięcie dodatniego wyniku fi-

nansowego na działalności operacyjnej, najpóźniej do końca 2000 r., a także określający propozycje restrukturyzacji finansowej wraz z harmonogramem jej realizacji oraz zadania w zakresie ochrony środowiska, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Przedsiębiorstwo górnicze prowadzące całkowitą likwidację zakładów górniczych do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dołącza program likwidacji kopalni, o którym mowa w art. 14.

5. Do wniosku należy załączyć, sporządzone według stanu na ostatni dzień kwartału poprzedzającego dzień złożenia wniosku, następujące dokumenty:

- 1) odpis z właściwego rejestru,
- 2) bilans z rachunkiem zysków i strat,
- 3) spis wierzycieli zawierający oznaczenie wierzyciela, wysokość wierzytelności, datę powstania, terminy płatności tych wierzytelności oraz zabezpieczenia ich spłat,
- 4) wykaz udzielonych poręczeń i gwarancji oraz ustanowionych hipotek,
- 5) wykaz nie wykonanych tytułów egzekucyjnych wystawionych przeciwko przedsiębiorstwu górniczemu,
- 6) wykaz dłużników, z podaniem wysokości należności i terminów ich płatności.

6. Program naprawczy, o którym mowa w ust. 3, opiniuje Minister Gospodarki, w uzgodnieniu z Ministrem Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, Ministrem Finansów i Ministrem Skarbu Państwa, po uzyskaniu stanowiska:

- 1) Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych — w odniesieniu do zobowiązań wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
- 2) Prezesa Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej — w odniesieniu do zobowiązań wobec Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
- 3) Prezesa Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych — w odniesieniu do zobowiązań wobec tego funduszu,
- 4) zarządów gmin górniczych, na których terenie znajduje się przedsiębiorstwo górnicze.

Nieprzedstawienie stanowiska w terminie 14 dni oznacza akceptację programu.

7. Udzielenie opinii, o której mowa w ust. 6, powinno nastąpić w terminie nie dłuższym niż 30 dni.

Art. 8. 1. Postępowanie oddłużeniowe prowadzi się na podstawie umowy zawartej przez dłużnika z wierzycielem, uwzględniającej zasady, o których mowa w ustawie. Umowa określa warunki realizacji restrukturyzacji finansowej.

2. Podstawą realizacji postępowania oddłużeniowego jest spełnienie przez dłużnika, w okresie od dnia wejścia w życie ustawy do dnia 31 grudnia 2002 r., następujących warunków:

- 1) nieprzekroczenia przyrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 4 ust. 6 i ust. 7 ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r. o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1995 r. Nr 1, poz. 2 i Nr 43, poz. 221, z 1997 r. Nr 121, poz. 770 oraz z 1998 r. Nr 162, poz. 1112),
- 2) niedokonywania darowizn, chyba że dotyczy to nieodpłatnego przekazywania obiektów majątku nieprodukcyjnego przynoszącego straty,
- 3) nieudzielania poręczeń i gwarancji,
- 4) realizowania przez dłużnika restrukturyzacji przedsiębiorstwa górniczego zgodnie z programem naprawczym,
- 5) terminowego regulowania bieżących zobowiązań z tytułu ubezpieczeń społecznych, składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, począwszy od dnia 1 stycznia 1999 r.

3. Z chwilą zawarcia umowy, o której mowa w ust. 1, wstrzymuje się wykonywanie zawartych wcześniej i nie wykonanych umów, porozumień oraz decyzji dotyczących zobowiązań, o których mowa w art. 5 ust. 1 i ust. 4—6, a postępowania egzekucyjne zawieszają się do dnia zakończenia postępowania oddłużeniowego.

4. W okresie prowadzenia postępowania oddłużeniowego nie stosuje się przepisów art. 5 § 2 i 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. — Prawo upadłościowe (Dz.U. z 1991 r. Nr 118, poz. 512, z 1994 r. Nr 1, poz. 1, z 1995 r. Nr 85, poz. 426, z 1996 r. Nr 6, poz. 43, Nr 43, poz. 189, Nr 106, poz. 496 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 54, poz. 349, Nr 117, poz. 751, Nr 121, poz. 770 i Nr 140, poz. 940 oraz z 1998 r. Nr 117 poz. 756).

5. W przypadku niespełnienia przez dłużnika któregośkolwiek z warunków określonych w ust. 2 postępowanie oddłużeniowe podlega umorzeniu, a objęte tym postępowaniem zobowiązania wraz z odsetkami stają się wymagalne.

6. Decyzje w sprawie umorzenia postępowania oddłużeniowego podejmuje Minister Gospodarki, w uzgodnieniu z Ministrem Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, Ministrem Finansów i Ministrem Skarbu Państwa.

7. Przebieg postępowania oddłużeniowego monitoruje Państwowa Agencja Restrukturyzacji Górnictwa Węgla Kamiennego S.A. w Katowicach, która w przypadku stwierdzenia niespełnienia przez dłużnika warunków, o których mowa w ust. 2, informuje o tym Ministra Gospodarki.

Art. 9. 1. Zobowiązania, o których mowa w art. 4 ust. 1, powstałe po dniu 31 marca 1998 r., do czasu uzyskania rentowności, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2000 r., w przypadku niemożności ich regulowania stwierdzonej w opinii, o której mowa w art. 7 ust. 6, mogą być regulowane przez dłużnika na zasadach określonych w umowie zawartej z wierzycielem.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, może zawierać postanowienia dotyczące:

- 1) umorzenia istniejących zobowiązań w pełnej wysokości, z wyjątkiem zobowiązań z tytułu podatku od towarów i usług oraz z tytułu opłat i kar należnych gminom,
- 2) odroczenia terminu płatności zobowiązań nie podlegających umorzeniu, jednak na okres nie dłuższy niż do dnia 31 grudnia 2000 r.,
- 3) rozłożenia spłaty zobowiązań, o których mowa w pkt 2, na okres nie przekraczający pięciu lat.

3. Powstałe po dniu 31 marca 1998 r. zobowiązania z tytułu podatku od towarów i usług oraz z tytułu opłat i kar należnych gminom mogą być przedmiotem umów tylko w zakresie terminów oraz warunków spłaty.

4. W umowie, o której mowa w ust. 1, określa się sposób oraz inne warunki restrukturyzacji zadłużenia.

5. Jeżeli dłużnik przez trzy kolejne miesiące nie będzie realizował warunków umowy, postępowanie oddłużeniowe może zostać umorzone na wniosek wierzyciela.

6. Do restrukturyzacji finansowej zobowiązań, o których mowa w ust. 1, przepisy art. 7 i art. 8 stosuje się odpowiednio.

Art. 10. Przepisy art. 4—9 w odniesieniu do zobowiązań, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1—3, stosuje się odpowiednio do przedsiębiorstw robót górniczych będących:

- 1) przedsiębiorstwami państwowymi,
- 2) spółkami prawa handlowego, w których co najmniej 50 % akcji lub udziałów należy do Skarbu Państwa lub przedsiębiorstwa górniczego,
- 3) spółkami prawa handlowego, których akcje lub udziały zostały wniesione do Narodowych Funduszy Inwestycyjnych w trybie art. 10 ustawy z dnia 30 kwietnia 1993 r. o Narodowych Funduszach Inwestycyjnych i ich prywatyzacji (Dz.U. Nr 44, poz. 202, z 1994 r. Nr 84, poz. 385 oraz z 1997 r. Nr 30, poz. 164, Nr 47, poz. 298 i Nr 107, poz. 691), w tym do Przedsiębiorstwa Budowy Szybów S.A. w Bytomiu.

Art. 11. Przedsiębiorstwa górnicze prowadzące całkowitą lub częściową likwidację kopalń są zwolnione z dniem zaprzestania wydobywania węgla od obowiązku zapłaty bieżących wpłat, opłat i kar, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 3—5, w wysokości przypadającej na likwidowaną kopalnię lub jej część.

Rozdział 3

Likwidacja kopalni

Art. 12. 1. Całkowita likwidacja kopalni polega na zaprzestaniu wydobywania węgla kamiennego i likwidacji zakładu górniczego.

2. Częściowa likwidacja kopalni polega na likwidacji oznaczonej części zakładu górniczego, zbędnej ze względów technicznych lub technologicznych, dla której zgodnie z przepisami art. 81 ust. 4 Prawa geologicznego i górniczego sporządzany jest plan ruchu likwidacji części zakładu górniczego.

Art. 13. 1. Całkowita lub częściowa likwidacja kopalni następuje na podstawie rozstrzygnięcia właściwego organu.

2. Rozstrzygnięcie, o którym mowa w ust. 1, określa, w szczególności:

- 1) zakres likwidacji,
- 2) termin rozpoczęcia likwidacji,
- 3) termin zakończenia wydobywania węgla kamiennego,
- 4) termin zakończenia likwidacji,
- 5) osobę likwidatora.

3. Rozstrzygnięcie, o którym mowa w ust. 1, stanowi podstawę opracowania przez przedsiębiorstwo górnicze:

- 1) programu likwidacji kopalni,
- 2) programu socjalnego likwidowanej kopalni.

4. Wydobywanie węgla kamiennego nie może być prowadzone dłużej niż przez dwanaście miesięcy od dnia rozstrzygnięcia o likwidacji kopalni.

5. Przedsiębiorstwo górnicze opracowuje program socjalny likwidowanej kopalni przy udziale utworzonego w tej kopalni biura pomocy zawodowej Górniczej Agencji Pracy Sp. z o.o. Biura pomocy zawodowej Górniczej Agencji Pracy Sp. z o.o. tworzy się w pierwszej kolejności w kopalniach całkowicie likwidowanych, niezależnie od terminu rozpoczęcia likwidacji. Biura te uczestniczą w konsultowaniu z poszczególnymi pracownikami propozycji adresowanych do nich, zawartych w programie socjalnym, oraz w tym zakresie współdziałają ze związkami zawodowymi działającymi w likwidowanej kopalni.

Art. 14. 1. Program likwidacji kopalni powinien określać:

- 1) zakres i harmonogram robót likwidacyjnych przewidzianych do wykonania w okresie objętym rozstrzygnięciem o likwidacji kopalni,
- 2) przewidywane koszty likwidacji.

2. W przypadku ubiegania się o finansowanie likwidacji kopalni ze środków budżetu państwa, właściwy organ przedsiębiorstwa górniczego przedkłada program likwidacji kopalni Ministrowi Gospodarki do akceptacji.

Art. 15. 1. Program socjalny likwidowanej kopalni powinien określać:

- 1) uprawnienia ostonowe i aktywizujące, o których mowa w art. 20, którymi zostaną objęci pracownicy likwidowanej kopalni, oraz sposób realizacji tych uprawnień przez każdego pracownika, który utraci miejsce pracy w likwidowanej kopalni,
- 2) propozycje zatrudnienia pracowników likwidowanej kopalni:
 - a) w podmiotach tworzonych na bazie majątku kopalni,
 - b) poza górnictwem,
- 3) propozycje zatrudnienia w innej kopalni pracowników zatrudnionych pod ziemią, w przypadku wystąpienia konieczności uzupełnienia załogi tej kopalni,
- 4) przewidywany koszt realizacji programu socjalnego oraz źródła jego sfinansowania.

2. Program socjalny likwidowanej kopalni, w terminie nie dłuższym niż trzy miesiące od dnia podjęcia rozstrzygnięcia, o którym mowa w art. 13 ust. 1, właściwy organ przedsiębiorstwa górniczego przedkłada:

- 1) związkom zawodowym działającym w likwidowanej kopalni,
- 2) zarządowi gminy górniczej, na terenie której znajduje się siedziba likwidowanej kopalni.

3. Program socjalny powinien zostać uzgodniony ze związkami zawodowymi działającymi w likwidowanej kopalni i podpisany przez te związki oraz zaopiniowany przez zarząd gminy górniczej, w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od dnia przedłożenia programu.

4. W przypadku nieuzyskania uzgodnienia lub opinii, o których mowa w ust. 3, program wchodzi w życie w terminie 15 dni od dnia, w którym upłynął termin do uzgodnienia lub zaopiniowania programu.

5. Program socjalny likwidowanej kopalni realizuje likwidator kopalni, o którym mowa w art. 13 ust. 2 pkt 5.

6. Tryb przyjmowania i wdrażania programu socjalnego likwidowanej kopalni nie dotyczy kopalń, wobec których rozstrzygnięcie o likwidacji podjęto przed wejściem w życie ustawy.

Art. 16. 1. Środki finansowe na realizację programu likwidacji kopalni zapewnia przedsiębiorstwo górnicze, wykorzystując w tym celu dotacje z budżetu państwa, przychody z likwidacji, pożyczki lub subwencje z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz inne źródła finansowania.

2. Finansowanie realizacji programu likwidacji kopalni ze środków budżetowych w latach 1998—2002 odbywa się na podstawie umowy zawartej pomiędzy Ministrem Gospodarki a właściwym organem przedsiębiorstwa górniczego. Umowa ta powinna określać między innymi sposób monitorowania procesu likwidacji kopalni oraz kontroli wydatkowania środków budżetowych w procesie likwidacji.

3. W kopalniach całkowicie likwidowanych kwotę podatku od towarów i usług naliczonego zgodnie z ustawą z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym (Dz.U. Nr 11, poz. 50, Nr 28, poz. 127 i Nr 129, poz. 599, z 1994 r. Nr 132, poz. 670, z 1995 r. Nr 44, poz. 231 i Nr 142, poz. 702 i 703, z 1996 r. Nr 137, poz. 640 oraz z 1997 r. Nr 111, poz. 722, Nr 123, poz. 776 i 780, Nr 137, poz. 926, Nr 141, poz. 943 i Nr 162, poz. 1104 oraz z 1998 r. Nr 139, poz. 905 i Nr 161, poz. 1076), zwaną dalej „ustawą o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym”, w związku z zakupami i usługami związanymi z ich likwidacją, traktuje się tak, jakby wynikała ze sprzedaży opodatkowanej. Do tych kopalń nie stosuje się art. 20 ustawy o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym w odniesieniu do towarów używanych, zwolnionych od podatku na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 tej ustawy.

4. Minister Gospodarki, w porozumieniu z Ministrem Finansów, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb przyznawania oraz sposób wykorzystania dotacji z budżetu państwa przeznaczonej na finansowanie likwidacji kopalń oraz usuwania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, oraz szczegółowe warunki powodujące cofnięcie lub czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji budżetowej.

Art. 17. 1. Z dniem 1 stycznia 2000 r. przedsiębiorstwo górnicze utworzy fundusz likwidacji kopalń, będący w jego dyspozycji, na który przekazywać będzie od 3% do 10% środków pochodzących z odpisów amortyzacyjnych każdej z kopalń należących do przedsiębiorstwa górniczego.

2. Środki funduszu likwidacji kopalń przedsiębiorstwo górnicze gromadzi na wyodrębnionym rachunku bankowym. Środki te nie podlegają egzekucji.

3. Od dnia 1 stycznia 2003 r. likwidacja kopalń finansowana jest ze środków funduszu, o którym mowa w ust. 1, oraz — uzupełniająco — ze środków budżetu państwa. Od dnia 1 stycznia 2006 r. likwidacja kopalń finansowana jest wyłącznie ze środków funduszu.

4. Dochody funduszu nie stanowią przychodu w rozumieniu przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

5. Minister Gospodarki, w porozumieniu z Ministrem Finansów, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady:

- 1) tworzenia i funkcjonowania funduszu likwidacji kopalń, o którym mowa w ust. 1,
- 2) ustalania wysokości odpisów i terminy przekazywania środków na ten fundusz,
- 3) wykorzystania środków funduszu.

Rozdział 4

Restrukturyzacja zatrudnienia w przedsiębiorstwach górniczych

Art. 18. Środki finansowe na realizację restrukturyzacji zatrudnienia, w tym realizację programu socjal-

nego likwidowanej kopalni, o którym mowa w art. 13 ust. 3 pkt 2, zapewnia przedsiębiorstwo górnicze, wykorzystując w tym celu dotacje z budżetu państwa oraz inne źródła finansowania.

Art. 19. 1. Przepisy niniejszego rozdziału, z wyjątkiem art. 20 ust. 4, stosuje się do pracowników zatrudnionych w:

- 1) przedsiębiorstwach górniczych,
- 2) przedsiębiorstwach robót górniczych, w których obowiązuje Układ Zbiorowy Pracy dla Pracowników Zakładów Górniczych z dnia 21 grudnia 1991 r., zwany dalej „Układem Zbiorowym Pracy”, jeżeli przedsiębiorstwa te są:
 - a) przedsiębiorstwami państwowymi,
 - b) spółkami prawa handlowego, w których co najmniej 50% akcji lub udziałów należy do Skarbu Państwa lub przedsiębiorstwa górniczego,
 - c) spółkami prawa handlowego, których akcje lub udziały zostały wniesione do Narodowych Funduszy Inwestycyjnych w trybie ustawy, o której mowa w art. 10, w tym Przedsiębiorstwo Budowy Szybów S.A. w Bytomiu, postawionych w stan likwidacji lub upadłości albo w przypadku konieczności zmniejszenia zatrudnienia,
- 3) przedsiębiorstwach robót górniczych będących spółkami prawa handlowego, w których co najmniej 50% akcji lub udziałów należy do spółki, w której 100% akcji lub udziałów posiada przedsiębiorstwo górnicze,
- 4) przedsiębiorstwach robót górniczych, które w dniu wejścia w życie ustawy, korzystając z dotacji budżetowej dla górnictwa, realizują system osłon socjalnych na podstawie przepisów dotychczasowych, w zakresie określonym w tych przepisach.

2. Przepisów niniejszego rozdziału nie stosuje się do pracowników zatrudnianych po dniu wejścia w życie ustawy w przedsiębiorstwach górniczych i w przedsiębiorstwach robót górniczych, o których mowa w ust. 1, z wyjątkiem tych pracowników, którzy w dniu wejścia w życie ustawy byli zatrudnieni w przedsiębiorstwach górniczych.

Art. 20. 1. W okresie restrukturyzacji zatrudnienia w przedsiębiorstwach górniczych pracownikom nie posiadającym uprawnień emerytalnych przysługują następujące uprawnienia:

- 1) osłonowe — urlop górniczy,
- 2) aktywizujące na rynku pracy:
 - a) zasiłek socjalny,
 - b) jednorazowe bezpłatne szkolenie,
 - c) jednorazowa odprawa pieniężna,
 - d) jednorazowa odprawa pieniężna bezwarunkowa,
 - e) pożyczka,
 - f) bezpłatna pomoc doradcza.

2. Poszczególne świadczenia z tytułu uprawnień, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i pkt 2 lit. a) — d), mogą być przyznane pracownikowi tylko jeden raz, na jego

wniosek za zgodą pracodawcy, jeżeli przed dniem złożenia wniosku nie korzystał z takich świadczeń, chyba że ustawa stanowi inaczej.

3. Osoba korzystająca z uprawnień, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i pkt 2 lit. a), traci przyznane jej uprawnienia, jeżeli w czasie korzystania z nich:

- 1) podjęła pracę pod ziemią lub u pracodawcy uprawnionego do przyznawania uprawnień określonych w ust. 1,
- 2) podjęła inne zatrudnienie nie powiadamiając o tym, w terminie jednego miesiąca, przedsiębiorstwa górniczego zobowiązanego do wypłacania świadczeń związanych z tymi uprawnieniami,
- 3) nabyła uprawnienia emerytalne.

4. Zatrudnionemu pod ziemią pracownikowi całkowicie likwidowanej kopalni, któremu do uzyskania urlopu górniczego brakuje nie więcej niż dwa lata, przedsiębiorstwo górnicze zapewnia zatrudnienie w czynnej kopalni.

5. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, nie ograniczają uprawnień określonych ustawą z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1990 r. Nr 4, poz. 19, Nr 10, poz. 59 i Nr 51, poz. 298, z 1991 r. Nr 83, poz. 372, Nr 106, poz. 457 i Nr 113, poz. 491, z 1992 r. Nr 21, poz. 84, z 1994 r. Nr 1, poz. 1 oraz z 1996 r. Nr 24, poz. 110).

Art. 21. 1. Urlop górniczy, o którym mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1, przysługuje pracownikowi zatrudnionemu pod ziemią u pracodawcy objętego Układem Zbiorowym Pracy, któremu ze względu na wiek, łączny staż pracy lub staż pracy pod ziemią wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy brakuje nie więcej niż pięć lat do nabycia prawa do emerytury przed dniem 1 stycznia 2007 r. — w wymiarze do lat pięciu.

2. Urlop górniczy przysługuje pracownikowi w pełnym wymiarze pięciu lat pod warunkiem, że skorzystanie z niego pozwoli mu nabyć prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2007 r.

3. Urlop górniczy może być udzielony przez pracodawcę po ustaleniu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych okresów uprawniających pracownika do emerytury oraz okresu urlopu górniczego niezbędnego do nabycia uprawnień emerytalnych.

4. Urlop górniczy traktuje się na równi z okresami pracy górniczej uprawniającymi do nabycia uprawnień emerytalnych, z zastrzeżeniem ust. 2.

5. Korzystanie z urlopu górniczego jest dobrowolne. Urlop górniczy może być przyznany pod warunkiem złożenia przez pracownika pisemnego oświadczenia, iż wyraża zgodę na rozwiązanie stosunku pracy z dniem zakończenia urlopu górniczego.

6. Pracownik korzystający z urlopu górniczego nie może korzystać z innych uprawnień ostonowych i aktywizujących określonych w ustawie.

Art. 22. 1. W okresie korzystania z urlopu górniczego, o którym mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1, pracownik otrzymuje świadczenie socjalne w wysokości 75% miesięcznego ekwiwalentu pieniężnego obliczanego jak wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Do podstawy obliczania wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy, o którym mowa w ust. 1, wlicza się wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych zgodnie z Kodeksem pracy.

3. Korzystający z urlopu górniczego, niezależnie od świadczenia socjalnego, otrzymuje:

- 1) deputat węglowy,
- 2) nagrodę z okazji „Dnia Górnika” i dodatkową nagrodę roczną, wynikające z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1981 r. w sprawie szczególnych przywilejów dla pracowników górnictwa — Karta Górnika (Dz.U. z 1982 r. Nr 2, poz. 13), zwanego dalej „Kartą Górnika”,
- 3) nagrodę jubileuszową

oraz ma prawo do korzystania z uznaniowych świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Świadczenia, o których mowa w pkt 1 i 2, przysługują pod warunkiem, że uprawnienie do takich świadczeń przysługiwało pracownikowi przed uzyskaniem urlopu górniczego.

4. Świadczenie socjalne, o którym mowa w ust. 1, jest waloryzowane kwartalnie według wskaźnika, o którym mowa w ust. 5, z tym że kwota tego świadczenia nie może być niższa od kwoty wypłaconej w miesiącu poprzedzającym waloryzację.

5. Wskaźnik wzrostu przeciętnych wynagrodzeń na kolejny kwartał, począwszy od dnia 1 stycznia 1999 r., ustala się jako stosunek, obciążającego koszty, przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pracowników wszystkich kopalń węgla kamiennego zatrudnionych pod ziemią, z ostatniego kwartału przed kwartałem, na który wskaźnik jest ustalany, do analogicznego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał przedostatni. Do tego wynagrodzenia nie wlicza się nagród rocznych, odpraw pieniężnych przyznawanych w związku z rozwiązaniem stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i innych wypłat o charakterze jednorazowym.

6. Waloryzacja świadczenia socjalnego dla pracownika, któremu przyznano urlop górniczy w danym kwartale, rozpoczyna się od następnego kwartału.

7. Wskaźnik wzrostu przeciętnych wynagrodzeń, o którym mowa w ust. 5, ustala Minister Gospodarki i ogłasza, w formie obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

8. Osobie otrzymującej świadczenie socjalne, która podejmie zatrudnienie poza górnictwem, przysługuje miesięcznie 50% przyznanego świadczenia socjalnego wypłacanego nie dłużej niż do końca okresu, na który świadczenie przyznano, pod warunkiem, że zgłosi ten fakt przedsiębiorstwu górniczemu zobowiązanemu do

wypłacania świadczenia socjalnego, w terminie jednego miesiąca od dnia podjęcia pracy.

9. Osoba korzystająca z urlopu górniczego przed dniem wejścia w życie ustawy otrzymuje świadczenie socjalne w wymiarze dotychczas ustalonym.

10. Świadczenie socjalne podlega ochronie prawnej jak wynagrodzenie za pracę — zgodnie z Kodeksem pracy.

Art. 23. 1. Zasiłek socjalny, o którym mowa w art. 20 ust. 1 pkt 2 lit. a), wypłacany na czas przekwalifikowania zawodowego i poszukiwania nowego zatrudnienia poza górnictwem, przysługuje pracownikowi zatrudnionemu pod ziemią nieuprawnionemu do urlopu górniczego, z którym z przyczyn dotyczących zakładu pracy rozwiązano stosunek pracy, a od dnia 1 stycznia 1999 r. również pracownikowi zatrudnionemu w zakładzie przeróbki mechanicznej węgla, z którym rozwiązano stosunek pracy w tym samym trybie.

2. Zasiłek socjalny przyznawany jest na okres do dwóch lat.

3. Wysokość zasiłku socjalnego wynosi 65% miesięcznego ekwiwalentu pieniężnego obliczanego jak wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy, z uwzględnieniem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych — zgodnie z Kodeksem pracy.

4. Warunkiem przyznania pracownikowi zasiłku socjalnego jest złożenie przez niego pisemnego zobowiązania do przestrzegania przepisów ust. 5 i ust. 6.

5. Osoba korzystająca z zasiłku socjalnego obowiązana jest do:

- 1) zgłaszania się przynajmniej raz w miesiącu we właściwym biurze pomocy zawodowej Górniczej Agencji Pracy Sp. z o.o. w celu potwierdzenia gotowości do podjęcia zatrudnienia,
- 2) przyjęcia przedstawionej przez właściwe biuro pomocy zawodowej Górniczej Agencji Pracy Sp. z o.o. propozycji szkolenia bądź przekwalifikowania zawodowego, zwiększającej szansę zatrudnienia.

6. Osoba uprawniona do pobierania zasiłku socjalnego traci prawo do jego pobierania, niezależnie od przepisu art. 20 ust. 3, w przypadku:

- 1) nieusprawiedliwionego niezgłoszenia się w wyznaczonym terminie w biurze pomocy zawodowej,
- 2) odmowy podjęcia zaproponowanego szkolenia bądź przekwalifikowania się,
- 3) nieuzasadnionej odmowy podjęcia proponowanego zatrudnienia w rozumieniu przepisów rozdziału 3 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz.U. z 1997 r. Nr 25, poz. 128, Nr 28, poz. 153, Nr 41, poz. 255, Nr 63, poz. 403, Nr 93, poz. 569, Nr 107, poz. 692, Nr 121, poz. 770 i Nr 123, poz. 776 oraz z 1998 r. Nr 66, poz. 431, Nr 106, poz. 668, Nr 108, poz. 684 i Nr 137, poz. 887); za uzasadnioną uznaje się odmowę przyjęcia propozycji pracy o poziomie wynagrodzenia niższym niż wysokość otrzymywanego zasiłku socjalnego,

4) podjęcia zatrudnienia lub działalności gospodarczej.

7. Okres wypłacania zasiłku kończy się z dniem podjęcia zatrudnienia lub działalności gospodarczej.

8. Przepisy art. 22 ust. 4—7 stosuje się odpowiednio.

Art. 24. 1. Pracownik kopalni, z którym pracodawca rozwiązał umowę o pracę z przyczyn dotyczących zakładu pracy, korzystający z zasiłku socjalnego uprawniony jest do odbycia jednorazowego bezpłatnego szkolenia, o którym mowa w art. 20 ust. 1 pkt 2 lit. b), w celu zmiany kwalifikacji umożliwiających podjęcie nowego zatrudnienia poza górnictwem lub nabycia kwalifikacji potrzebnych do podjęcia samodzielnej działalności gospodarczej, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3.

2. Uprawnienie do sfinansowania kosztów jednorazowego bezpłatnego szkolenia w 1998 r. przysługuje także pracownikowi zatrudnionemu w kopalni pod ziemią, a od dnia 1 stycznia 1999 r. — każdemu pracownikowi kopalni oraz osobie przebywającej na zasiłku socjalnym.

3. Jeżeli byłby pracownik, o którym mowa w ust. 1 i ust. 2, zarejestrowany we właściwym urzędzie pracy jako osoba poszukująca pracy, skierowany zostanie przez ten urząd, na wniosek biura pomocy zawodowej Górniczej Agencji Pracy Sp. z o.o., na szkolenie, a rejonowy urząd pracy sfinansuje tylko w części koszty tego szkolenia, to pozostałą część kosztów finansuje pracodawca, o którym mowa w ust. 1, lub wnioskujące biuro pomocy zawodowej — ze środków budżetowych albo innych źródeł finansowania.

4. Jeżeli pracownik, o którym mowa w ust. 1 i ust. 2, nie otrzyma propozycji szkolenia, o którym mowa w ust. 1, a odbędzie szkolenie zaproponowane przez biuro pomocy zawodowej Górniczej Agencji Pracy Sp. z o.o., koszt tego szkolenia finansuje pracodawca, o którym mowa w ust. 1, lub wnioskujące biuro pomocy zawodowej — ze środków budżetowych albo innych źródeł finansowania.

Art. 25. 1. Jednorazowa odprawa pieniężna, o której mowa w art. 20 ust. 1 pkt 2 lit. c), udzielana w celu zintensyfikowania aktywności zawodowej, przysługuje osobie przebywającej na zasiłku socjalnym, jeżeli w okresie do 24 miesięcy od dnia rozwiązania umowy o pracę podejmie zatrudnienie poza górnictwem.

2. Odprawa przysługuje z dniem podjęcia zatrudnienia poza górnictwem lub działalności gospodarczej udokumentowanej powstaniem obowiązku podatkowego.

3. Odprawa, o której mowa w ust. 1, przysługuje:

- 1) do dnia 31 grudnia 1998 r. — w wysokości 14,4-krotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w kopalniach z trzeciego kwartału roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy,
- 2) od dnia 1 stycznia 1999 r. w wysokości:

- a) 14,4-krotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w kopalniach z trzeciego kwartału roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy — od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 31 grudnia 1999 r.,
- b) 12-krotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w kopalniach z trzeciego kwartału roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy — od dnia 1 stycznia 2000 r. do dnia 31 grudnia 2000 r.,
- c) 9,6-krotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w kopalniach z trzeciego kwartału roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy — od dnia 1 stycznia 2001 r. do dnia 31 grudnia 2001 r.,
- d) 7,2-krotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w kopalniach z trzeciego kwartału roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy — od dnia 1 stycznia 2002 r. do dnia 31 grudnia 2002 r.

Art. 26. 1. Jednorazowa odprawa pieniężna bezwarunkowa, o której mowa w art. 20 ust. 1 pkt 2 lit. d), przysługuje zwalnianemu po dniu 1 stycznia 1998 r. pracownikowi zatrudnionemu pod ziemią, nieuprawnionemu do urlopu górniczego, a od dnia 1 stycznia 1999 r. także zatrudnionemu w zakładzie przeróbki mechanicznej węgla, z którym została rozwiązana umowa o pracę na jego wniosek i który zrezygnował ze świadczeń, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 2 lit. a) i c), oraz z zatrudnienia, o którym mowa w art. 20 ust. 4.

2. Odprawa, o której mowa w ust. 1, przysługuje:

- 1) do dnia 31 grudnia 1998 r. — w wysokości 24-krotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w kopalniach z trzeciego kwartału roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy,
- 2) od dnia 1 stycznia 1999 r. w wysokości:
 - a) 24-krotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w kopalniach z trzeciego kwartału roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy — do dnia 31 grudnia 1999 r.,
 - b) 21,6-krotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w kopalniach z trzeciego kwartału roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy — od dnia 1 stycznia 2000 r. do dnia 31 grudnia 2000 r.,
 - c) 16,8-krotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w kopalniach z trzeciego kwartału roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy — od dnia 1 stycznia 2001 r. do dnia 31 grudnia 2001 r.,
 - d) 12-krotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w kopalniach z trzeciego kwartału roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy — od dnia 1 stycznia 2002 r. do dnia 31 grudnia 2002 r.

3. Począwszy od dnia 1 stycznia 1999 r. jednorazowa odprawa pieniężna bezwarunkowa przysługuje także pozostałym pracownikom całkowicie likwidowanej kopalni, w wysokości 3,6-krotnego przeciętnego mie-

sięcznego wynagrodzenia w kopalniach, z trzeciego kwartału roku poprzedzającego rozwiązanie stosunku pracy.

Art. 27. 1. Pracownik przedsiębiorstwa górniczego, z którym rozwiązano umowę o pracę z przyczyn dotyczących zakładu pracy, ma prawo do ubiegania się o pożyczkę, o której mowa w art. 20 ust. 1 pkt 2 lit. e), na preferencyjnych warunkach w celu podjęcia działalności gospodarczej na własny rachunek.

2. Przepis ust. 1 do dnia 31 grudnia 1998 r. ma zastosowanie do pracowników zatrudnionych pod ziemią, a od dnia 1 stycznia 1999 r. — do wszystkich pracowników kopalń.

Art. 28. Pracodawca spoza górnictwa, który zobowiąże się do zatrudnienia byłego pracownika przedsiębiorstwa górniczego, z którym rozwiązano umowę o pracę z przyczyn dotyczących zakładu pracy, na co najmniej 24 miesiące na specjalnie w tym celu utworzonym stanowisku pracy, może ubiegać się o pożyczkę lub kredyt bankowy na preferencyjnych warunkach z przeznaczeniem na pokrycie związanych z tym kosztów.

Art. 29. Pożyczki, o których mowa w art. 27 ust. 1, oraz pożyczki i kredyty, o których mowa w art. 28, udzielane są przez banki i lokalne lub regionalne instytucje finansowe Kontraktu Regionalnego dla Województwa Katowickiego zasilane z budżetu państwa lub z innych źródeł finansowania.

Art. 30. 1. Pracodawcy spoza górnictwa, który zatrudni na czas nieokreślony byłego pracownika przedsiębiorstwa górniczego, z którym rozwiązano umowę o pracę z przyczyn dotyczących zakładu pracy, i będzie go zatrudniał co najmniej przez 24 miesiące, przysługuje w tym okresie prawo do zwrotu kwoty odpowiadającej wysokości zapłaconej składki na ubezpieczenia społeczne oraz składki na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w części przypadającej na tego pracownika — jednak w kwocie miesięcznej nie wyższej niż średniomiesięczna składka przypadająca od kwoty wynagrodzeń w kwartale poprzedzającym kwartał, za który przysługuje refundacja.

2. Wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia dla określenia średniomiesięcznej składki, o której mowa w ust. 1, ustala Minister Gospodarki i ogłasza, w formie obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

3. Zwrot kwoty odpowiadającej wysokości zapłaconej składki dokonywany jest przez przedsiębiorstwo górnicze, w którym pracownik był poprzednio zatrudniony — ze środków budżetu państwa.

4. W przypadku niespełnienia przez pracodawcę warunku dotyczącego okresu zatrudnienia, o którym mowa w ust. 1, z przyczyn niezawinionych przez pracownika, pracodawca ten jest zobowiązany zwrócić przedsiębiorstwu górniczemu otrzymane kwoty, o których mowa w ust. 1.

Art. 31. W przypadku likwidacji przedsiębiorstwa górniczego obowiązek wypłacania świadczeń wynikających z uprawnień, o których mowa w niniejszym rozdziale, przejmuje jednostka organizacyjna wskazana przez Ministra Gospodarki, w drodze rozporządzenia, w terminie jednego miesiąca od dnia zakończenia likwidacji,

Art. 32. Pracodawca, w przypadku nieskorzystania przez pracownika kopalni objętej całkowitą likwidacją z uprawnień ostonowych i aktywizujących, o których mowa w art. 20 ust. 1, oraz z propozycji zatrudnienia, o którym mowa w art. 20 ust. 4, rozwiązuje umowę o pracę z pracownikiem na zasadach określonych w ustawie z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1990 r. Nr 4, poz. 19, Nr 10, poz. 59 i Nr 51, poz. 298, z 1991 r. Nr 83, poz. 372, Nr 106, poz. 457 i Nr 113, poz. 491, z 1992 r. Nr 21, poz. 84, z 1994 r. Nr 1, poz. 1 oraz z 1996 r. Nr 24, poz. 110).

Art. 33. 1. Przedsiębiorstwa górnicze, przedsiębiorstwa robót górniczych i spółki prawa handlowego, o których mowa w art. 19 ust. 1, obowiązane są do niezatrudniania nowych pracowników, z wyjątkiem:

- a) pracowników zwalnianych z likwidowanych kopalń, którzy nie skorzystali ze świadczeń, o których mowa w art. 20 ust. 1,
- b) absolwentów szkół specjalistycznych, w stosunku do których zostały wcześniej podjęte zobowiązania o zatrudnieniu.

2. W uzasadnionych przypadkach, za zgodą rady nadzorczej spółki węglowej, dopuszcza się możliwość zatrudnienia w kopalniach pracowników o specjalistycznych kwalifikacjach, innych niż określone w ust. 1.

Art. 34. 1. Monitoring zmian stanu zatrudnienia w górnictwie węgla kamiennego, w tym wykorzystania wszystkich form ostonowych i aktywizujących wprowadzonych ustawą, oraz rejestr pracowników, którzy skorzystali z uprawnień, o których mowa w art. 20 ust. 1, prowadzi Państwowa Agencja Restrukturyzacji Górnictwa Węgla Kamiennego S.A. w Katowicach.

2. Agencja, o której mowa w ust. 1, obowiązana jest do przekazywania Ministrowi Gospodarki oraz Ministrowi Pracy i Polityki Socjalnej comiesięcznej informacji o wynikach monitoringu, o którym mowa w ust. 1.

Art. 35. 1. Minister Gospodarki, w porozumieniu z Ministrem Finansów i Ministrem Pracy i Polityki Socjalnej, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe zasady i tryb przyznawania oraz sposób wykorzystania dotacji przeznaczonych na finansowanie restrukturyzacji zatrudnienia,
- 2) warunki, zasady i tryb przyznawania, obliczania i wypłacania świadczeń, o których mowa w niniejszym rozdziale,
- 3) wysokość minimalnych świadczeń i zasiłków socjalnych,

4) szczegółowe warunki powodujące cofnięcie lub czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji budżetowej.

2. Wysokość przeciętnego wynagrodzenia niezbędnego dla ustalenia odpraw, o których mowa w art. 25 i art. 26, ustala Minister Gospodarki i ogłasza, w formie obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Rozdział 5

Szczególne uprawnienia i zadania gmin górniczych

Art. 36. 1. Przedsiębiorstwo górnicze obowiązane jest współdziałać w realizacji reformy górnictwa węgla kamiennego z gminami górniczymi w celu zagospodarowania majątku nieprodukcyjnego kopalń i tworzenia alternatywnych miejsc pracy.

2. Za majątek nieprodukcyjny kopalń, o którym mowa w ust. 1, uznaje się nieruchomości:

- 1) zabudowane budynkami mieszkalnymi lub hotelowymi,
- 2) zabudowane budynkami szkolnymi lub budynkami wykorzystywanymi do działalności kulturalnej,
- 3) zabudowane obiektami sportowymi, domami wypoczynkowymi i kolonijnymi,
- 4) zabudowane budynkami szpitalnymi lub związanymi z profilaktyką zdrowotną,
- 5) zabudowane budynkami wyłączonymi z działalności produkcyjnej,
- 6) inne nie wykorzystywane na cele produkcyjne.

Art. 37. 1. Przedsiębiorstwo górnicze może, w zakresie zagospodarowania majątku nieprodukcyjnego kopalń, a także zbędnego majątku produkcyjnego:

- 1) zawiązywać z gminami górniczymi i z innymi przedsiębiorcami spółki akcyjne lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w celu aktywizacji gospodarczej gminy, pokrywając obejmowane akcje lub udziały w tych spółkach wkładem niepieniężnym w postaci określonych składników majątku,
- 2) zrzec się na rzecz gminy górniczej, za jej zgodą, własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości, które stały się dla niego zbędne; zrzeczenie wymaga formy aktu notarialnego; przepisu art. 179 § 2 Kodeksu cywilnego nie stosuje się.

2. Do czynności, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisów:

- 1) art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o urzędzie Ministra Skarbu Państwa (Dz.U. Nr 106, poz. 493 i Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 106, poz. 673, Nr 115, poz. 741 i Nr 141, poz. 943 oraz z 1998 r. Nr 155, poz. 1014),
- 2) art. 1 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. Nr 4, poz. 23 i Nr 74, poz. 443, z 1992 r. Nr 21, poz. 86, z 1993 r. Nr 11, poz. 50, z 1995 r. Nr 86, poz. 433 oraz z 1997 r. Nr 117, poz. 751 i Nr 137, poz. 926).

3. Przedsiębiorstwo górnicze może pomniejszyć kapitał zapasowy o wartość bilansową przekazywanych nieruchomości, a w następnej kolejności pomniejszyć z tego tytułu kapitał rezerwowy oraz kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny. Pomniejszenie kapitału zapasowego i rezerwowego następuje z zachowaniem warunków określonych w przepisach art. 427 § 4 i § 5 Kodeksu handlowego.

4. Przepisu art. 31 ust. 5 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. Nr 121, poz. 591, z 1997 r. Nr 32, poz. 183, Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 118, poz. 754, Nr 139, poz. 933 i poz. 934, Nr 140, poz. 939 i Nr 141, poz. 945 oraz z 1998 r. Nr 60, poz. 382, Nr 106, poz. 668, Nr 107, poz. 669 i Nr 155, poz. 1014), nie stosuje się w przypadku określonym w ust. 3, w odniesieniu do zakazu podziału kapitału (funduszu) z aktualizacji wyceny.

5. Przepisy ust. 3 i ust. 4 stosuje się odpowiednio w przypadku nieodpłatnego przekazania przez przedsiębiorstwo górnicze innej niż gmina osobie prawnej zasobów budynków mieszkalnych wraz z towarzyszącymi obiektami infrastruktury technicznej i społecznej na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 października 1994 r. o zasadach przekazywania zakładowych budynków mieszkalnych przez przedsiębiorstwa państwowe (Dz.U. Nr 119, poz. 567, z 1996 r. Nr 52, poz. 236 i z 1997 r. Nr 6, poz. 32), przy czym oświadczenia o zamiarze przekazania mogą być składane do dnia 30 czerwca 1999 r.

6. Na zasadach określonych w ust. 3 i ust. 4 spółka węglowa może także pomniejszyć kapitał zapasowy, rezerwowy oraz z aktualizacji wyceny o wartość umorzenia części udziałów lub akcji odpowiadającej wartości bilansowej majątku nieprodukcyjnego kopalń przekazanego przez spółki, w których akcje lub udziały spółki węglowej przekazują 50% wartości kapitału akcyjnego lub zakładowego.

Art. 38. Gmina górnicza uprawniona jest do korzystania z wszystkich szczególnych instrumentów ekonomiczno-finansowych i innych preferencji określonych w odrębnych przepisach.

Art. 39. 1. Gminie górniczej przysługuje zwiększony udział we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych zamieszkałych na terenie gminy, w wysokości i na zasadach określonych w przepisach o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

2. Do gminy górniczej nie stosuje się przepisów, o których mowa w ust. 1, dotyczących wpłaty przeznaczonej na zwiększenie łącznej kwoty subwencji ogólnej dla wszystkich gmin.

3. Gmina górnicza ma prawo do otrzymania kredytu na warunkach preferencyjnych na finansowanie inwestycji wspierających tworzenie nowych miejsc pracy.

4. Kredytu, o którym mowa w ust. 3, udziela Bank Gospodarstwa Krajowego, zwany dalej „Bankiem”, na zasadach określonych w umowie zawartej pomiędzy Bankiem a Ministrem Gospodarki.

5. Kredyt na cele, o których mowa w ust. 3, jest objęty dopłatą ze środków budżetowych.

6. Środki budżetowe, o których mowa w ust. 5, określa ustawa budżetowa.

7. Minister Finansów, w porozumieniu z Ministrem Gospodarki, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe zasady i tryb udzielania, spłacania kredytu oraz stosowania karencji i umarzania kredytu, o którym mowa w ust. 3,
- 2) warunki i tryb rozliczeń z tytułu dopłat do kredytów, o których mowa w ust. 5,
- 3) zasady zawarcia umowy między Bankiem a Ministrem Gospodarki.

8. Warunkiem uzyskania kredytu, o którym mowa w ust. 3, jest przedłożenie programu aktywizacji gospodarczej gminy górniczej, w którym określone zostaną zadania realizacyjne w celu utworzenia nowych miejsc pracy z podziałem na zadania, które mają być finansowane ze środków własnych gminy, oraz zadania, dla których realizacji konieczne jest znalezienie zewnętrznych źródeł finansowania.

Art. 40. Zwalnia się gminę górniczą z wpłat przeznaczonych na zwiększenie subwencji ogólnej budżetu państwa od przypadającej jej części opłaty eksploatacyjnej.

Art. 41. Przedsiębiorcy podejmujący działalność gospodarczą na terenie gminy górniczej, wykorzystując do tego celu majątek nieprodukcyjny kopalni, uprawnieni są do korzystania, na zasadach określonych w odrębnych przepisach, z preferencji i szczególnych instrumentów ekonomiczno-finansowych, a w szczególności z:

- 1) podwyższonych stawek amortyzacji środków trwałych,
- 2) poręczeń budżetu państwa spłaty kredytu inwestycyjnego,
- 3) pomocy, w formie dotacji lub pożyczek, ze środków budżetowych pochodzących z pożyczek banków zagranicznych,
- 4) odliczeń od dochodu wydatków inwestycyjnych i obniżek podatku dochodowego.

Rozdział 6

Źródła i zasady finansowania realizacji reformy górnictwa węgla kamiennego

Art. 42. 1. W każdym roku budżetowym — poczynając od roku 1999, a kończąc na 2002, z zastrzeżeniem ust. 8 — Rada Ministrów, na wniosek Ministra Gospodarki, określi, w projekcie budżetu państwa, na cele określone w ust. 2, dotacje w wysokości niezbędnej dla realizacji reformy górnictwa węgla kamiennego.

2. Dotacje budżetowe, o których mowa w ust. 1, przeznaczone są na finansowanie kosztów:

- 1) likwidacji kopalń oraz usuwania szkód wywołanych reaktywacją starych zrobów,

- 2) restrukturyzacji zatrudnienia,
- 3) deputatów węglowych przysługujących emerytom i rencistom górniczym kopalni całkowicie likwidowanych,
- 4) ekwiwalentów pieniężnych z tytułu prawa do bezpłatnego węgla, przysługującego emerytom i rencistom górniczym, wypłacanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
- 5) rent wyrównawczych przysługujących od kopalń całkowicie likwidowanych,
- 6) tworzenia nowych miejsc pracy w gminach górniczych,
- 7) monitoringu, o którym mowa w art. 8 ust. 7 i art. 34, oraz nadzorowania i kontroli wydatkowania środków budżetowych,
- 8) utrzymywania biur pomocy zawodowej Górniczej Agencji Pracy Sp. z o.o.,
- 9) obsługi wypłat dokonywanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, o których mowa w pkt 4.

3. Dysponentem dotacji, o których mowa w ust. 1, jest Minister Gospodarki.

4. Podstawą przyznania dotacji budżetowej na realizację zadań określonych w ustawie jest umowa zawarta pomiędzy Ministrem Gospodarki a wnioskodawcą.

5. Dotację wypłaca się zaliczkowo, w ratach miesięcznych, na rachunek wnioskodawcy, o którym mowa w ust. 4.

6. W przypadku wykorzystania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem, Minister Gospodarki wstrzymuje przekazywanie dalszych rat zaliczki dotacji do czasu rozliczenia się wnioskodawcy z otrzymanych dotychczas rat zaliczki.

7. Dotacje wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem podlegają zwrotowi do budżetu państwa w trybie określonym w odrębnych przepisach.

8. Rada Ministrów, na wniosek Ministra Gospodarki, w projekcie ustawy budżetowej określi także dotacje na finansowanie zadań określonych w ustawie:

- 1) w latach 2003—2006 — kosztów likwidacji kopalń,
- 2) w latach 2003—2006 — kosztów restrukturyzacji zatrudnienia,
- 3) w latach 2003—2004 — kosztów refundacji składek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych pracodawcom spoza górnictwa, którzy zatrudnią byłych pracowników przedsiębiorstwa górniczego,
- 4) w latach 2003 — aż do wygaśnięcia — ekwiwalentów pieniężnych z tytułu prawa do bezpłatnego węgla, przysługującego emerytom i rencistom górniczym, wypłacanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Rozdział 7

Zarządzanie w spółkach węglowych

Art. 43. 1. O ile niniejsza ustawa nie stanowi inaczej, do spółek węglowych stosuje się przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. Nr 118, poz. 561 i Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 32, poz. 184, Nr 98, poz. 603, Nr 106, poz. 673, Nr 121, poz. 770, Nr 137, poz. 926 i Nr 141, poz. 945 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668).

2. Spółka węglowa z wyłącznym udziałem Skarbu Państwa może być jedynym założycielem spółki akcyjnej.

3. Jeżeli kapitał akcyjny lub zakładowy spółki utworzonej w trybie określonym w ust. 2 pokryty zostanie przez spółkę węglową przedsiębiorstwem w rozumieniu art. 55¹ Kodeksu cywilnego będącym kopalnią, to spółka ta wstępuje, z dniem zarejestrowania, we wszystkie prawa i obowiązki dotyczące kopalni, wynikające z czynności cywilnoprawnych i decyzji administracyjnych, w tym także określone w Prawie geologicznym i górniczym oraz przepisach wydanych na jego podstawie.

4. Czynność prawna utworzenia spółki, o której mowa w ust. 2, jest wolna od opłaty skarbowej określonej w art. 1 ust. 1 pkt 2 lit. e) ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. o opłacie skarbowej.

5. W przypadku sprzedaży przez spółkę węglową kopalni będącej przedsiębiorstwem w rozumieniu art. 55¹ Kodeksu cywilnego, do nabywcy takiej kopalni stosuje się odpowiednio przepisy ust. 3.

6. Należące do spółek węglowych akcje lub udziały spółki, o której mowa w ust. 2, są zbywane w trybie:

- 1) oferty ogłoszonej publicznie,
- 2) rokowań podjętych na podstawie publicznego zaproszenia.

Art. 44. 1. Z zastrzeżeniem przepisów Kodeksu handlowego oraz postanowień statutu spółki, do zadań rady nadzorczej spółki węglowej należy nadzór nad realizacją reformy górnictwa węgla kamiennego w zakresie dotyczącym spółki.

2. Członków rady nadzorczej spółki węglowej, w liczbie określonej w statucie, powołuje i odwołuje walne zgromadzenie akcjonariuszy.

3. Wybór kandydatów na członków rady nadzorczej spółki węglowej odbywa się w drodze konkursu przeprowadzanego przez Komitet Sterujący, o którym mowa w art. 49 ust. 1.

4. Przepis ust. 3 nie narusza uprawnień pracowników do udziału w radzie nadzorczej, wynikających z ustawy, o której mowa w art. 43 ust. 1.

Art. 45. 1. Od dnia wejścia w życie ustawy w odniesieniu do spółek węglowych, Państwowej Agencji Restrukturyzacji Górnictwa Węgla Kamiennego S.A. w Katowicach, centrali zbytu węgla „Węglizbyt” S.A.

w Katowicach i „Węglokoks” S.A. w Katowicach, z wyjątkiem Kopalni Węgla Kamiennego „Bogdanka” S.A., kompetencje Ministra Skarbu Państwa określone w art. 2 pkt 5 oraz w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o urządzeniu Ministra Skarbu Państwa wykonuje Minister Gospodarki, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 5.

2. Zgody Ministra Skarbu Państwa wymaga:

- 1) sprzedaż przedsiębiorstwa prowadzącego wydobywanie węgla kamiennego wydzielonego ze spółki węglowej,
- 2) wniesienie do spółki przedsiębiorstwa prowadzącego wydobywanie węgla kamiennego wydzielonego ze spółki węglowej,
- 3) oddanie na czas oznaczony do odpłatnego korzystania przedsiębiorstwa prowadzącego wydobywanie węgla kamiennego wydzielonego ze spółki węglowej,
- 4) podwyższenie kapitału akcyjnego i umorzenie akcji spółek węglowych,
- 5) podwyższenie kapitału akcyjnego lub zakładowego i umorzenie oraz zbycie akcji lub udziałów w spółkach tworzonych na podstawie art. 43 ust. 2,
- 6) łączenie spółek węglowych lub spółek tworzonych na podstawie art. 43 ust. 2, na zasadach art. 463 i art. 464 Kodeksu handlowego,
- 7) likwidacja spółek węglowych,
- 8) emisja obligacji zamiennych na akcje spółki węglowej,
- 9) zamiana wierzytelności na akcje spółki węglowej,
- 10) ustanowienie zastawu na akcjach spółek węglowych oraz podejmowanie innych czynności prawnych mogących ograniczyć zbycie akcji spółek węglowych w przyszłości.

3. Przy wyrażaniu zgody, o której mowa w ust. 2 pkt 1, Minister Skarbu Państwa określa jednocześnie tryb i warunki sprzedaży przedsiębiorstwa.

4. Czynność prawna sprzedaży przedsiębiorstwa, o której mowa w ust. 2 pkt 1, jest wolna od opłaty skarbowej określonej w art. 1 ust. 1 pkt 2 lit. a) ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. o opłacie skarbowej.

5. Zamiar dokonania czynności, o których mowa w ust. 2, podlega zgłoszeniu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, o ile taki obowiązek wynika z przepisów ustawy z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym (Dz.U. z 1997 r. Nr 49, poz. 318, Nr 118, poz. 754 i Nr 121, poz. 770 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 145, poz. 938).

6. Prywatyzacji spółek węglowych dokonuje Minister Skarbu Państwa.

Art. 46. 1. Członków zarządu spółki węglowej powołuje i odwołuje walne zgromadzenie akcjonariuszy.

2. Do pełnienia funkcji prezesa zarządu spółki węglowej może być powołana osoba wyłoniona w drodze publicznego konkursu przeprowadzonego w sposób

określony uchwałą walnego zgromadzenia akcjonariuszy spółki.

3. Pozostali członkowie zarządu spółki węglowej są powoływani i odwoływani na wniosek prezesa zarządu.

4. Radzie nadzorczej przysługuje prawo do złożenia wniosku o odwołanie członka zarządu spółki węglowej.

5. Odstąpienie od przeprowadzenia konkursu, o którym mowa w ust. 2, jest możliwe w przypadku powołania na stanowisko prezesa zarządu spółki węglowej osoby, która pełniła wcześniej funkcję prezesa zarządu tej spółki węglowej w dniu wejścia w życie ustawy i została wyłoniona do pełnienia tej funkcji w drodze publicznego konkursu.

6. W celu zwiększenia odpowiedzialności prezesa zarządu i pozostałych członków zarządu spółki węglowej za wyniki działalności przedsiębiorstwa spółki w okresie realizacji programu reformy pełnomocnik walnego zgromadzenia akcjonariuszy spółki zawiera z poszczególnymi członkami zarządu spółki węglowej umowę, nazywaną „umową menedżerską”, która określa w szczególności:

- 1) zakres obowiązków i odpowiedzialności w zakresie bieżącego zarządzania oraz zmian i usprawnień w przedsiębiorstwie spółki,
- 2) zasady wynagradzania uwzględniające powiązanie wynagrodzenia z wynikiem finansowym spółki oraz stopniem realizacji zadań wykonywanych w ramach obowiązków określonych w pkt 1, w tym zasady ustalania wysokości premii,
- 3) zasady udziału w zysku spółki,
- 4) czas, na jaki umowa zostanie zawarta,
- 5) przesłanki przedterminowego rozwiązania umowy.

Art. 47. 1. Walne zgromadzenie akcjonariuszy spółki węglowej może zdecydować o zawarciu przez spółkę umowy z osobą prawną wyłonioną w drodze publicznego konkursu przeprowadzonego w sposób ustalony w uchwale walnego zgromadzenia akcjonariuszy o świadczenie usług w zakresie zarządzania spółką.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, w spółce węglowej ustanawia się jednoosobowy zarząd i powołuje do zarządu osobę wskazaną przez osobę prawną, z którą zawarto umowę, o której mowa w ust. 1. Przepisy art. 46 ust. 5 i ust. 6 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 8

Nadzór nad realizacją reformy górnictwa węgla kamiennego

Art. 48. 1. Nadzór nad realizacją reformy górnictwa węgla kamiennego sprawuje Minister Gospodarki.

2. Za pośrednictwem podmiotu, o którym mowa w art. 8 ust. 7, przedsiębiorstwa górnicze składają Ministrowi Gospodarki informacje niezbędne do sprawowania nadzoru.

3. Minister Gospodarki składa Radzie Ministrów roczne sprawozdanie z realizacji reformy górnictwa węgla kamiennego w terminie określonym przez Radę Ministrów.

Art. 49. 1. Prezes Rady Ministrów, na wniosek Ministra Gospodarki, powoła Komitet Sterujący, w skład którego wejdą członkowie kierownictw: Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Skarbu Państwa, Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej, Ministerstwa Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz wojewoda katowicki i marszałek sejmiku województwa śląskiego.

2. Do zadań Komitetu Sterującego należy:

- 1) kontrola przebiegu realizacji reformy górnictwa węgla kamiennego,
- 2) pełnienie funkcji doradczych dla Ministra Gospodarki, w zakresie realizacji reformy górnictwa węgla kamiennego,
- 3) przeprowadzanie konkursu, o którym mowa w art. 44 ust. 3.

Rozdział 9

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 50. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 1993 r. Nr 106, poz. 482 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 1, poz. 2, Nr 43, poz. 163, Nr 80, poz. 368, Nr 87, poz. 406, Nr 90, poz. 419, Nr 113, poz. 547, Nr 123, poz. 602 i Nr 127, poz. 627, z 1995 r. Nr 5, poz. 25, Nr 86, poz. 433, Nr 96, poz. 478, Nr 133, poz. 654 i Nr 142, poz. 704, z 1996 r. Nr 25, poz. 113, Nr 34, poz. 146, Nr 90, poz. 405, Nr 137, poz. 639 i Nr 147, poz. 686, z 1997 r. Nr 9, poz. 44, Nr 28, poz. 153, Nr 79, poz. 484, Nr 96, poz. 592, Nr 107, poz. 685, Nr 118, poz. 754, Nr 121, poz. 770, Nr 123, poz. 776 i 777, Nr 137, poz. 926, Nr 139, poz. 932–934, Nr 140, poz. 939 i Nr 141, poz. 945 oraz z 1998 r. Nr 60, poz. 383, Nr 108, poz. 685, Nr 117, poz. 756, Nr 137, poz. 887 i Nr 144, poz. 931) w art. 16 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się do inwestycji bezpośrednio związanych z likwidacją kopalni węgla kamiennego lub przez ten proces wywołanych.”

Art. 51. W ustawie z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz.U. z 1997 r. Nr 25, poz. 128, Nr 28, poz. 153, Nr 41, poz. 255, Nr 63, poz. 403, Nr 93, poz. 569, Nr 107, poz. 692, Nr 121, poz. 770 i Nr 123, poz. 776 oraz z 1998 r. Nr 66, poz. 431, Nr 106, poz. 668, Nr 108, poz. 684 i Nr 137, poz. 887) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 27 w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) otrzymał przewidziane Układem Zbiorowym Pracy dla Pracowników Zakładów Górniczych z dnia 21 grudnia 1991 r. oraz w przepisach ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o dostosowaniu górnictwa

węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych (Dz.U. Nr 162, poz. 1112) świadczenie w postaci jednorazowego ekwiwalentu pieniężnego za urlop górniczy, jednorazowej odprawy socjalnej lub zasiłkowej albo odszkodowanie za skrócenie okresu wypowiedzenia umowy o pracę.”;

2) w art. 16 w ust. 10, w art. 18 w ust. 1 w pkt 2, w art. 30 w ust. 3 i w art. 53 w ust. 1 w pkt 1 w lit. f) po wyrazach „z dnia 21 grudnia 1991 r.” dodaje się wyrazy „i w ustawie z dnia 26 listopada 1998 r. o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych (Dz.U. Nr 162, poz. 1112)”.

Art. 52. W ustawie z dnia 16 grudnia 1994 r. o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1995 r. Nr 1, poz. 2 i Nr 43, poz. 221 oraz z 1997 r. Nr 121, poz. 770) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) wynagrodzenie — wydatki pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze, wypłacane pracownikom z tytułu zatrudnienia u przedsiębiorcy, obliczone według zasad statystyki zatrudnienia i wynagrodzeń określonych przez Główny Urząd Statystyczny jako „wynagrodzenia bez wypłat z zysku”, z tym że u przedsiębiorców wymienionych w art. 4 ust. 6 do wynagrodzenia nie zalicza się:

- a) odpraw emerytalnych wypłacanych osobom przechodzącym na emeryturę z urlopów górniczych,
- b) odpraw pieniężnych wypłacanych na podstawie ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1990 r. Nr 4, poz. 19, Nr 10, poz. 59 i Nr 51, poz. 298, z 1991 r. Nr 83, poz. 372, Nr 106, poz. 457 i Nr 113, poz. 491, z 1992 r. Nr 21, poz. 84, z 1994 r. Nr 1, poz. 1 oraz z 1996 r. Nr 24, poz. 110),”;

2) w art. 4 dodaje się ust. 6 i ust. 7 w brzmieniu:

„6. U przedsiębiorców realizujących postępowanie oddłużeniowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych (Dz.U. Nr 162, poz. 1112) przyrost przeciętnych wynagrodzeń w roku 1998 bezwarunkowo nie może przekroczyć wskaźnika wzrostu ustalonego przez Radę Ministrów.

7. W latach 1999—2002 przyrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia nie może przekroczyć średniorocznego wskaźnika wzrostu

cen towarów i usług konsumpcyjnych, założonego na dany rok w projekcie ustawy budżetowej. Wyższy wzrost wynagrodzeń dopuszcza się wyłącznie w przypadku poprawy wyniku finansowego netto przedsiębiorstwa górniczego, skorygowanego o skutki postępowania odłużeniowego, maksymalnie do wysokości połowy wskaźnika poprawy wyniku finansowego netto, jednakże nie więcej niż wskaźnik wzrostu ustalony na dany rok przez Komisję Trójstronną.”

Art. 53. 1. Rezerwa tworzona przez przedsiębiorstwa górnicze oraz przez przedsiębiorstwa robót górniczych, o których mowa w art. 19 ust. 1, na wypłatę świadczeń i nagród, wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy i inne fundusze celowe utworzone na podstawie ustaw, przysługujących na podstawie Karty Górnika, do wysokości w niej określonej, stanowi koszt uzyskania przychodu w rozumieniu przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Wypłata świadczeń i nagród, o których mowa w ust. 1, do wysokości rezerw nie jest kosztem uzyskania przychodu w rozumieniu przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

3. W okresie obowiązywania ustawy nagroda z okazji Dnia Górnika, przysługująca na podstawie Karty Górnika, jest wyłączona z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Art. 54. Przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej na podstawie ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz.U. z 1995 r. Nr 30, poz. 154, z 1997 r. Nr 28, poz. 153 i z 1998 r. Nr 74, poz. 473) na podstawie wniosków złożonych do dnia 31 grudnia 2002 r., do okresów pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, o której mowa w art. 10 ust. 1 tej ustawy, zalicza się:

- 1) okresy czynnej służby wojskowej, poprzedzonej pracą górniczą pod ziemią wykonywaną stale i w pełnym wymiarze pod warunkiem podjęcia takiej pracy w ciągu 30 dni od dnia zakończenia tej służby,
- 2) okresy niezdolności do pracy z powodu choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną, za które wypłacone zostało wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy.

Art. 55. 1. Osobie uprawnionej na podstawie Układu Zbiorowego Pracy do bezpłatnego węgla, która uzyskała lub uzyska emeryturę lub rentę przed dniem 31 grudnia 2002 r., wypłacany jest przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, ze środków budżetowych, oprócz emerytury lub renty, ekwiwalent pieniężny z tytułu prawa do bezpłatnego węgla, z zastrzeżeniem ust. 2—4.

2. Ekwiwalent pieniężny, o którym mowa w ust. 1, może otrzymać osoba, która pobierała bezpłatny wę-

giel w naturze lub pobierała z tego tytułu ekwiwalent u pracodawcy objętego reformą górnictwa węgla kamiennego, albo osoba, która na emeryturę lub rentę przeszła od pracodawcy objętego Układem Zbiorowym Pracy, pod warunkiem że w okresie trzech miesięcy od dnia uzyskania uprawnienia nie złoży wniosku do pracodawcy o pobieranie deputatu węglowego w naturze. Wysokość ekwiwalentu stanowi iloczyn ilości węgla objętego uprawnieniem i przeciętnej średniorocznej ceny zbytu węgla, o której mowa w ust. 4, która nie może być wyższa niż 3 Mg węgla kamiennego rocznie.

3. W przypadku gdy prawo do bezpłatnego węgla wynika z górniczej renty rodzinnej — wszystkim osobom do niej uprawnionym przysługuje łącznie jeden ekwiwalent. W razie podziału renty rodzinnej ekwiwalent ulega podziałowi w częściach równych, odpowiednio do liczby uprawnionych.

4. Minister Gospodarki w terminie do dnia 20 stycznia każdego roku ustala i ogłasza, w formie obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, przeciętną średnioroczną cenę zbytu 1 Mg węgla kamiennego w asortymencie Orzech II, z roku poprzedzającego rok, w którym ekwiwalent pieniężny z tytułu bezpłatnego węgla ma być wypłacany, skorygowaną o przewidywany wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych na rok planowany.

5. Minister Gospodarki, w porozumieniu z Ministrem Pracy i Polityki Socjalnej, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady przyznawania ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla i wypłacania tego ekwiwalentu oraz zasady refundowania kosztów deputatu węglowego za ten deputat i rent wyrównawczych.

Art. 56. W stosunku do przedsiębiorstw górniczych, w których po dniu wejścia w życie ustawy udostępniono na zasadach ogólnych akcje lub udziały osobom trzecim lub podniesiono kapitał z udziałem podmiotów nie będących państwowymi osobami prawnymi lub dokonano w inny sposób prywatyzacji w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 43 ust. 1, nie stosuje się przepisów rozdziału 2—4.

Art. 57. Traci moc ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o restrukturyzacji finansowej jednostek górnictwa węgla kamiennego oraz o wprowadzeniu opłaty węglowej (Dz.U. Nr 113, poz. 735 i Nr 160, poz. 1081).

Art. 58. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia i obowiązuje do dnia 31 grudnia 2002 r., z wyjątkiem art. 6, art. 8, art. 9, art. 11, art. 42 ust. 8, art. 54 i art. 55.